

JAARVERSLAG 2016 en 2017

Algemeen

De Stichting Tuchtrechtspraak Mediators (STM) is een onafhankelijke stichting die is belast met de tuchtrechtspraak van de bij haar aangesloten mediationinstellingen. In de verslagjaren was alleen de Stichting Kwaliteit Mediators (SKM) aangesloten bij de STM. De SKM is de beheerder en uitvoerder van het register van de Mediatorsfederatie Nederland (MfN).

Voor de mediators die zijn geregistreerd in het register van een van de bij de STM aangesloten instellingen, gelden Gedragsregels. Klachten over de (niet-)naleving van de Gedragsregels kunnen – na een interne klachtprocedure bij de SKM – worden voorgelegd aan de tuchtcolleges van de STM: in eerste instantie de Tuchtcommissie en in hoger beroep het College van Beroep. Deze tuchtcolleges toetsen het handelen van de mediator tegen wie de klacht is gericht aan de Gedragsregels voor de MfN-mediator. Zij komen tot het oordeel dat een klacht ongegrond of gegrond is. In dit laatste geval kan aan de mediator een maatregel worden opgelegd (een waarschuwing, een berisping of schorsing of doorhaling van de registratie van de mediator). Een schorsing of doorhaling kan ook als voorwaardelijke maatregel worden opgelegd. In zo'n geval zijn daaraan voorwaarden verbonden die moeten worden nageleefd op straffe van een onvoorwaardelijke gelding van de maatregel. De tuchtcolleges kunnen ook tot het oordeel komen dat een klacht gegrond is maar dat geen maatregel wordt opgelegd. Als er meer dan één klacht tegen een mediator is, kan het voorkomen dat één of enkele klachten gegrond worden verklaard en andere ongegrond.

De aantallen en de aard van de zaken

Het aantal tuchtzaken voor de beide tuchtcolleges heeft zich in de verslagjaren als volgt ontwikkeld.

1. De Tuchtcommissie

	Aanhangig per 1 januari	Ingekomen in verslagjaar	Ingetrokken	Afgedaan in verslagjaar	Klachten (deels) gegrond	Nog aanhangig per 31 december
2016	2	22	1	18	13	5
2017	5	11	1	14	9	1

2. Het College van Beroep

	Aanhangig per 1 januari	Ingekomen in verslagjaar	Ingetrokken	Afgedaan in verslagjaar	Klachten (deels) gegrond	Nog aanhangig per 31 december
2016	9	11	2	10	4	2
2017	2	4	0	3	2	3

In de dertien zaken die het College van Beroep in deze verslagjaren heeft afgedaan, heeft dit college in acht gevallen het hoger beroep afgewezen (of degene die in beroep was gegaan niet-ontvankelijk verklaard) en in vijf zaken het beroep geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. Soms leidde dit tot de oplegging van een andere maatregel dan die waartoe de Tuchtcommissie was gekomen.

Veel tuchtzaken (ongeveer 45% van het totaal) betroffen mediations na een echtscheiding of het einde van andere relatievormen. In ongeveer 30% van de zaken ging het om arbeidsconflicten. De overige klachten hadden betrekking op mediations onder meer in zaken tegen overheden en tussen burens.

Enkele bijzonderheden in de beslissingen

De tuchtcolleges streven naar een afdoening met zo min mogelijk formele kwesties. Toch moeten zij zich soms uitspreken over vragen van ontvankelijkheid e.d. Zo was in zaak 2016-2 de vraag aan de orde of de klacht zonder dat de interne klachtprocedure bij de SKM was doorlopen, kon worden behandeld. De Tuchtcommissie heeft geoordeeld dat de klager in beginsel niet-ontvankelijk was, maar dat zich een bijzonderheid voordeed die een andere beslissing rechtvaardigde. Volgens de klaagster was haar immers pas lang na het verstrijken van de termijn van de klachtenregeling van de SKM gebleken dat de mediator in strijd met de Gedragsregels had gehandeld. Bovendien laat artikel 5 lid 3 van het Tuchtreglement STM enige ruimte op het punt van tijdigheid. Inhoudelijk zijn de klachten in deze zaak overigens ongegrond verklaard. Het College van Beroep heeft de mediator in het door hem ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk verklaard omdat hij daarbij geen belang had (HB 2016-6).

In enkele andere beslissingen (o.m. 2016-18 en 2017-6) heeft de Tuchtcommissie uitgesproken dat de klachtenprocedure bij de SKM en die bij de STM verschillende procedures zijn. De Tuchtcommissie is geen hogerberoepsinstantie ten opzichte van de SKM, die ook geen uitspraken doet. Ook nadat de klager aanvankelijk te kennen had gegeven tevreden te zijn over de afloop van de klachtbehandeling bij de SKM, kon hij nog een klacht bij de Tuchtcommissie indienen (zaak 2016-18).

Gedragsregel 1 van de MfN betreft de beroepsethiek en integriteit van de mediator en bevat de eis dat de mediator zich gedraagt zoals van een behoorlijk mediator mag worden verwacht. In zaak 2016-16 heeft de Tuchtcommissie geoordeeld dat de mediator deze eis (en enkele andere regels) had geschonden door de mediationovereenkomst te ondertekenen zonder dat er persoonlijk contact met de partijen was geweest en de mediation in feite aan een ander (de echtgenoot van de mediator) over te laten.

In de zaak 2016-21 heeft de Tuchtcommissie geoordeeld dat de mediator Gedragsregel 1 heeft geschonden doordat hij, in een gesprek met de klaagster na afloop van de mediation, zich heeft opgesteld als therapeut zonder dat hij de klaagster toestemming had gevraagd voor deze rolwisseling. Ook stond het hem in dat nagesprek niet vrij te zinspelen op een mogelijk incestueuze ervaring van de klaagster.

Gedragsregel 2 (Transparantie) bevat de eis dat de mediator aan de partijen duidelijkheid over het mediationproces verschaft. In zaak 2016-8 is de Tuchtcommissie tot het oordeel gekomen dat de mediator van de aanvang af onduidelijkheid heeft laten bestaan over de positie van een derde (een overheidsinstantie) die geen partij was, maar wel tussentijds werd geraadpleegd.

In zaak 2016-17 beriep de mediator zich op het informele karakter van de mediation bij de aanvang van zijn bemoeienis. Het zou niet gaan om een 'formele mediation'. Volgens de Tuchtcommissie is de mediator in beginsel ook dan aan de Gedragsregels gebonden. Over eventuele uitzonderingen moet volledige duidelijkheid worden verschaft.

Gedragsregel 3 (Partijautonomie) is meermalen aan de orde geweest. Een klager wenste, tegen de zin van de andere partij en van de mediator, geluidsopnamen van de gesprekken te maken en beriep zich daarvoor op zijn partijautonomie. Hij wilde het besprokene later in alle rust kunnen analyseren. In zaak 2016-20 heeft de Tuchtcommissie dit standpunt verworpen. In een andere zaak (2016-7, in hoger beroep 2016-8) wilde de klager tijdens de mediation een eigen raadsman raadplegen. De beide tuchtcolleges zijn tot het oordeel gekomen dat de mediator op dit punt een zodanige druk op de klager had uitgeoefend dat diens autonomie niet voldoende is gerespecteerd.

De Gedragsregels 4 en 5 stellen eisen aan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de mediator. In zaak 2016-12 heeft de Tuchtcommissie geoordeeld dat de mediator in correspondentie met de partijen niet de vereiste neutraliteit in acht heeft genomen.

Gedragsregel 6 betreft de vertrouwelijkheid van de mediation. In zaak 2016-1 (in hoger beroep: 2016-5) heeft de klager geluidsopnamen van het vertrouwelijke gesprek (*caucus*) van de mediator met de andere partij ingebracht. Over de herkomst van deze opnamen is geen volkomen duidelijkheid ontstaan, maar aangenomen kon worden dat ze niet met instemming van de wederpartij of de mediator waren gemaakt. De tuchtcolleges stonden voor de vraag of zij rekening konden houden met de opnamen, die volgens de klager wezen op partijdigheid van de mediator. De beide colleges hebben deze vraag aldus beantwoord dat het van de omstandigheden van het geval afhangt of de bandopnamen enige rol kunnen spelen of niet. Een algehele uitsluiting voor het bewijs is er dus niet. Dit laatste is ook beslist in zaak 2017-1, waarin de klager zonder instemming opnamen had gemaakt van het eerste gesprek van de mediator met de partijen.

In het bijzonder in mediations in arbeidsgeschillen stellen klachten nog wel eens de vraag aan de orde of de mediator door het afloopbericht of op andere wijze de vertrouwelijkheid heeft gerespecteerd. Daarbij komt het ook aan op latere mededelingen die de mediator op verzoek aan bijvoorbeeld de werkgever doet (zaak 2016-18). Volgens de Tuchtcommissie in zaak 2016-13 staat het de mediator niet vrij om aan derden mee te delen dat een van de partijen de eigen geheimhoudingsverplichting heeft geschonden. De mediator heeft hierin geen taak.

De samenstelling van de tuchtcolleges

In 2016 hebben zich enkele mutaties in het bestuur van de STM voorgedaan. De voorzitter, de heer mr. F.W.H. van den Emster, is afgetreden na zijn tweede benoemingstermijn en is vervangen door de heer mr. C.H.W.M. Sterk. De secretaris van het bestuur, mevrouw mr. H.A. Hora Adema, is herbenoemd voor de tweede periode van vier jaren. Bij de Tuchtcommissie is mevrouw drs. B.F. Hansen in 2016 gedefungeerd als lid. Zij is opgevolgd door mevrouw mr. A.P.L. Pinkster. De secretaris, de heer mr. F.J.C.A. Brands, is per 1 januari 2016 opgevolgd door de heer mr. D.H. Vervoordeldonk. Bij het College van Beroep zijn in de verslagjaren geen mutaties opgetreden.

De voorzitters en de plaatsvervangende voorzitters van de beide tuchtcolleges zijn in 2016 voor de duur van vier jaren herbenoemd door de president van het gerechtshof Den Haag.